

Turinys

Pratarmė	7
Įvadas. Vengiančių lankyti mokyklą vaikų problemų ir poreikių tyrimo metodologija	9
1. Šeimos, mokymosi proceso ir institucinių veiksnių įtaka mokyklos nelankymui	21
1.1. Teorinis ir praktinis pamokų nelankymo aspektai	23
1.2. Šeimos įtaka mokyklos nelankymui	26
1.2.1. Tėvai ir vaikai: prierašumas, disciplina ir priežiūra	27
1.2.2. Mokyklos nelankančių vaikų kontrolė ir pagalba jiems	32
1.3. Mokymosi sunkumai ir mokyklos nelankymas	40
1.4. Mokytojo vaidmens sąsajos su mokyklos nelankymu	50
1.5. Institucinė pagalba mokyklos nelankantiems mokiniams	56
2. Kritiniai mokyklos mikroklimate veiksniai	61
2.1. Kritiniai pamokų mikroklimate veiksniai	62
2.1.1. Nuo baimės iki anarchijos	63
2.1.2. Mokinių orumą žeidžiantys žodžiai ir jų poveikis	65
2.2. Vaikų bendruomenės mikroklimate	69
2.2.1. Sektino vaiko paveikslas mokyklos vaikų bendruomenėje	69
2.2.2. Patyčių problemos sąsajos su vengimu lankyti mokyklą	72
2.3. Suaugusiųjų įsikišimas į vaikų patyčias	76
3. Mokinių veikla mokyklos nelankymo metu	79
3.1. Nepatrauklios mokyklos charakteristikos	80
3.2. Į ką mokykla iškeičiama?	83
3.3. Grupės ir draugų įtaka	88
3.3.1. Priklausymas grupei: priėmimas ir elgesys	89
3.3.2. Lyderis ir jo vaidmuo	92

4. Psichologinės mokyklos nelankymo priežastys	96
4.1. Paauglystės amžiaus tarpsnio ypatumai, turintys įtakos mokyklos nelankymui	96
4.2. Asmeninės savybės ir jausmai, susiję su mokyklos nelankymu	99
4.3. Teigiama patirtis mokykloje, svajonių mokykla	106
5. Prievarta prieš vaikus kaip vengimo lankyti mokyklą veiksny ir vaiko teisių pažeidimas	112
5.1. Psichologinės prievartos mokykloje identifikavimo ir tolerancijos jai problema	114
5.1.1. Mokytojo elgesio problema: nuo ignoravimo iki terorizavimo	114
5.1.2. Psichologinė prievarta tarp vaikų: pravardžiavimas – pakenčiama, atmetimas – baisu	119
5.2. Fizinės prievartos problema	120
5.2.1. Fizinė prievarta kaip vaikų drausminimo elementas	120
5.2.2. Fizinė vaikų prievarta: nuo konfliktų „sprendimo“ iki pasilinksminimo	123
5.3. Seksualinės prievartos pavojai mokykloje ir už jos ribų	128
5.4. Vaikų nepriežiūra kaip tėvų pareigos vaikams neatlikimas ir mokinių patyčių priežastis	131
5.5. Vaikų darbas vietoj mokyklos lankymo: nuo teisės į išsilavinimą trikdymo iki vaikų išnaudojimo darbu	133
5.6. Vengimas lankyti mokyklą kaip vaiko teisės į išsilavinimą įgyvendinimo problema	136
Išvados	139
Rekomendacijos	144
Literatūra	147